

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

18.03.2022

Atzinums Nr. 4-03/6/2022

Par Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu 2021. – 2027. gadam un Plūdu riska pārvaldības plānu 2022. – 2027.gadam Vides pārskatu

Saskaņā ar Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2021. gada 23. marta Iepirkuma līgumā Nr. IL/35/2021 ietvertajiem nosacījumiem un pilnvarojumu, SIA “*Enviroprojekts*” 2022. gada 21. janvārī Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi Daugavas, Gaujas, Ventas un Lielupes upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu 2021. – 2027. gadam un Plūdu riska pārvaldības plānu 2021. – 2027. gadam (turpmāk arī – Plānošanas dokumenti) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma precizēto Vides pārskatu. Plānošanas dokumentus izstrādāja Valsts SIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – Izstrādātāja), bet Vides pārskatu sagatavoja SIA “*Enviroprojekts*” (turpmāk – Sagatavotāja).

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

Birojs 2022. gada 18. februāra vēstulē Nr. 4-01/156/2022 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma izvērtēšanu un atzinuma sniegšanas termiņa pagarinājumu*” informēja Plānošanas dokumentu un Vides pārskata izstrādātājus par atzinuma termiņa pagarināšanu līdz 2022. gada 21. martam.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi un rekomendācijas, kas jāņem vērā, lemjot par Plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Plānošanas dokumentu Vides pārskats atbilstoši Noteikumu Nr. 157 IV nodaļas “*Vides pārskatā iekļaujama informācija*” 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Plānošanas dokumentu galvenie mērķi, saistība ar citiem plānošanas dokumentiem.

- 1.1. Daugavas, Gaujas, Ventas un Lielupes upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni un plūdu riska pārvaldības plāni 2021. – 2027. gadam ir vidēja termiņa attīstības dokumenti, kas atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīvai 2000/60/EK, *ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā* (turpmāk – Direktīva 2000/60/EK) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 23. oktobra Direktīvai 2007/60/EK *par plūdu riska novērtējumu un pārvaldību* tiek izstrādāti ar mērķi sekmēt ilgtspējīgu, ar ekonomiskās attīstības interesēm sabalansētu ūdens resursu apsaimniekošanu, kā arī nodrošināt cilvēku un to radītās saimnieciskās vides aizsardzību no plūdu izraisītajiem riskiem. Plānošanas dokumenti ir turpinājums iepriekš izstrādātajiem divu periodu upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem un pirmā perioda plūdu riska pārvaldības plāniem. Tajos ir ietverta aktuālākā informācija par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli un tā izmaiņām upju baseinu apgabalos (turpmāk arī – UBA) kopumā un katrā atsevišķā virszemes un pazemes ūdensobjektā (turpmāk – ŪO), cilvēka darbības ietekmes uz tiem novērtējums, definēti ūdeņu kvalitātes mērķi, paredzētie pasākumi mērķu sasniegšanai, ietverts vispārīgs plūdu un to pārvaldības raksturojums katram upju baseinu apgabalam, plūdu riska sākotnējā novērtējuma rezultāti, informācija par nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijām, plūdu riska un plūdu draudu kartēm, mērķi plūdu riska teritorijām un pasākumi risku samazināšanai.
- 1.2. Plānošanas dokumentu pasākumu programmas virszemes un pazemes ūdeņiem un plūdu riska teritorijām izstrādātas ar mērķi kārtējā plānošanas cikla ietvaros mērķtiecīgi un secīgi risināt identificētos problēmjautājumus. Pasākumu programmā virszemes un pazemes ūdeņiem apkopota informācija par pamata pasākumiem, kuri ir izvirzīti ar mērķi saglabāt vai sasniegt vismaz labu ūdeņu kvalitāti un ir kopīgi virszemes un pazemes ūdeņiem (apsaimniekošanas pasākumi, kuru īstenošana jau tiek, vai nākotnē tiks nodrošināta atbilstoši esošo normatīvo aktu prasībām), un papildu pasākumos, kas ir specifiski virszemes un pazemes ūdeņu kategorijām un nosakāmi, ja pamata pasākumi neļauj sasniegt vajadzīgo ūdens stāvokļa uzlabojumu un kāda no tos ietekmējošajām slodzēm ir novērtēta kā būtiska. Papildu pasākumi iedalās nacionāla mēroga papildu pasākumos un papildu pasākumos ūdensobjekta mērogā. Plūdu riska pārvaldības pasākumu programma paredz preventīvos, gatavības un aizsardzības pasākumus nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijās un pasākumus plūdu riska zonās ārpus nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijām. Informācija par visiem Plānošanas dokumentos paredzētajiem pasākumiem ir apkopota Vides pārskata 1. – 4.pielikumā.
- 1.3. Plānošanas dokumentos apkopota informācija arī par pasākumiem, kuri netika īstenoti iepriekšējā plānošanas periodā (laikā no 2016. – 2021. gadam), kā arī norādīts uz aktualitātēm un veiktajām izmaiņām upju baseinu apgabalu apsaimniekošanā un plūdu riska pārvaldībā atbilstoši jaunākajiem datiem, metodikām, monitoringu rezultātiem un saistošo normatīvo aktu prasībām, tostarp ir pārskatīts, precizēts un ievērojami papildināts upju un ezeru ŪO tīkls Latvijā kopumā, precizētas ŪO robežas, pārbaudīti un nepieciešamības gadījumā precizēti ŪO tipi.
- 1.4. Vides pārskatā ir ietverts Plānošanas dokumentu satura izklāsts, kā arī norādīta to saistība ar citiem dažāda līmeņa plānošanas dokumentiem. Vides pārskatā apkopota informācija par Eiropas Savienības, nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas dokumentiem un tajos izvirzītajiem vides aizsardzības mērķiem un pasākumiem, kas ir aktuāli un ņemti vērā, izstrādājot Plānošanas dokumentus. Vides pārskatā vērsta uzmanība arī Plānošanas dokumentu, īpaši Upju baseinu apgabalu plūdu riska pārvaldības plānu 2021. – 2027. gadam integrācijai vietējās pašvaldības teritorijas plānojumos kopskatā ar Aizsargjoslu likuma noteiktajām prasībām darbībām virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās un applūstošajās teritorijās un Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240

“*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” prasībām, nosakot ierobežojumus teritorijas izmantošanai plūdu riska teritorijās. Vienlaikus Vides pārskatā rekomendēts izmantot Plānošanas dokumentus, izstrādājot vietējo pašvaldību teritorijas plānojumus un veicot to stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu.

2. Esošā vides stāvokļa apraksts, īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots.

2.1. Vides pārskatā apkopota Plānošanas dokumentos ietvertā informācija par visiem upju baseinu apgabaliem, tostarp tajos:

2.1.1. ietilpstošajiem ŪO, to ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti, monitoringa tīklu un monitoringa programmām, slodzēm un to radītajām ietekmēm un virszemes un pazemes ŪO, riska ŪO,

2.1.2. aizsargājamām teritorijām Direktīvas 2000/60/EK izpratnē (dzeramā ūdens ieguves vietām, prioritārajiem zivju ūdeņiem, peldvietām, nitrātu jutīgām teritorijām, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām – teritorijas, kuras noteiktas dzīvotņu vai sugu aizsardzībai, ja ūdens resursu stāvokļa saglabāšana vai uzlabošana ir svarīgs to aizsardzības faktors, tostarp Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (*Natura 2000*) teritorijas),

2.1.3. plūdu riska teritorijām.

2.2. Raksturojot slodzes uz virszemes un pazemes upju baseinu apgabalos, norādīts:

2.2.1. Būtiskākās virszemes ūdeņu slodzes Daugavas UBA ir regulējumi (ūdensteces gultnes pārrakšana/taisnošana) – 147 no kopumā 359 ŪO, lauksaimniecības radītais izkliedētais piesārņojums – 114 ŪO, citas slodzes – 87 ŪO. Pārrobežu ietekme (pārrobežu izkliedētais piesārņojums, hidroelektrostaciju (turpmāk – HES) ietekme) kā būtiska novērtēta 10 ŪO. Vides pārskatā norādīts, ka salīdzinājumā ar pārējiem upju baseinu apgabaliem, Daugavas UBA ir lielākais centralizētajiem kanalizācijas sistēmas tīkliem nepieslēgto iedzīvotāju īpatsvars. Daugavas UBA notekūdeņi tiek novadīti 130 upju un 50 ezeru ŪO, to ietekme kā būtiska novērtēta 15 upju un 5 ezeru ŪO. Pārskatā norādīts, ka pozitīva ietekme ir iepriekšējā plānošanas perioda (2016. – 2021. gadam) pasākumu izpildei centralizēto notekūdeņu savākšanas sistēmu pilnveidošanā, nodrošinot faktisko pieslēgumu izveidi un veicot tīklu paplašināšanu aglomerācijās ar $CE > 2000$ – no 33 apdzīvotajās vietās, kurās tika noteikts šāds pasākums, 14 apdzīvotajās vietās projekti ūdenssaimniecības attīstībai ir veikti vai tos plānots pabeigt līdz 2023. gadam. Pazemes ūdensobjektos Daugavas UBA būtiskas slodzes ir punktveida piesārņojums (pazemes ŪO Q1, A7, A8), intensīva pazemes ūdeņu ieguve (pazemes ŪO Q1, Q2, A7), kā arī izkliedētais piesārņojums no lauksaimnieciskās darbības (pazemes ŪO Q1), Piesārņojums konstatēts gruntsūdeņos un tā sastāvs atkarīgs no piesārņojuma veida, tomēr dominē piesārņojums ar naftas produktiem un smagajiem metāliem. Pazemes ŪO Q1 identificēts gruntsūdeņu piesārņojums objekta A daļā, Rīgas apkārtnē. Slodze atzīta par būtisku, ievērojot piesardzības principu, jo tuvumā atrodas pazemes ŪO Q2, kas nodrošina daļu centralizētās ūdensapgādes Rīgā. Pazemes ŪO A7 punktveida piesārņotās vietas koncentrējas Daugavpils pilsētas teritorijā, kur identificēts gruntsūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem un smagajiem metāliem. Ņemot vērā vietas hidroģeoloģiskos apstākļus, kas ir labvēlīgi piesārņojuma migrācijai dziļākos ūdens nesējslāņos, un iespējamo negatīvo ietekmi uz pilsētas ūdensapgādes vietām. Pazemes ŪO A8 piesārņojums konstatēts tikai gruntsūdeņos un dominē piesārņojums ar naftas produktiem un smagajiem metāliem. Kā būtiska izkliedētā piesārņojuma slodze novērtēta tikai vienā Daugavas UBA pazemes ŪO Q1, ņemot

vērā to, ka 79% no ŪO platības aizņem nitrātjūtīga teritorija. Tomēr atzīmēts, ka *“Q1 izmērs ir neliels (324 km²) un ietekmētā platība ir niecīga attiecībā pret Daugavas upju baseina apgabala izmēriem”*.

- 2.2.2. Gaujas UBA būtiskākās slodzes ir HES un dambji – 39 no 155 ŪO, regulējumi – 37 ŪO, citas slodzes – 32 ŪO. Gaujas UBA notekūdeņi tiek novadīti 81 upju un 10 ezeru ŪO, to ietekme ir būtiska 7 upju un 1 ezera ŪO. No 15 apdzīvotajām vietām 11 apdzīvotās vietās projekti ūdenssaimniecībai ir veikti vai tuvākajā laikā tiks pabeigti. Pazemes ŪO būtiska slodze ir izkliedētais piesārņojums lauksaimnieciskās darbības rezultātā ŪO A9, punktveida piesārņojums A11 no Inčukalna sērskābā gudrona dīķiem, kā arī intensīva pazemes ūdeņu ieguve A9. Gaujas UBA ir mazākais punktveida piesārņoto vietu skaits un veids salīdzinājumā ar pārējiem upju baseinu apgabaliem. Pazemes ŪO A11 atrodas Inčukalna sērskābā gudrona dīķi, *“daļēji veikto sanācijas darbu rezultātā dīķu akvatorijai tuvāk esošajos urbumos konstatēts piesārņojuma samazinājums, tomēr vēsturiskā piesārņojuma areāls ir plašs, un pētnieciskā monitoringa rezultāti apliecina, ka piesārņojums joprojām pārvietojas Gaujas upes virzienā”*.
  - 2.2.3. Lielupes UBA būtiskas slodzes ir regulējumi – 58 no 88 ŪO, izkliedētais piesārņojums – 42 ŪO, citas slodzes – 35 ŪO (no tām 17 ŪO būtiska ir pārrobežu slodze). Kopumā lielai daļai slodžu veidu Lielupes UBA ir lielākais īpatsvars salīdzinājumā ar citiem upju baseinu apgabaliem – regulējumi, polderi, izkliedētais piesārņojums, piesārņotās vietas, bīstamās vielas, notekūdeņi (komunālais ražošanas/komunālais sektors), lai arī tajā ir noteikts mazākais ŪO skaits. Pazemes ŪO būtiska slodze ir izkliedētajam piesārņojumam (F3, D11), punktveida piesārņojumam (D11, A5), intensīvai pazemes ūdeņu ieguvei (A5, A6).
  - 2.2.4. Ventas UBA slodzes, kuru īpatsvars pārsniedz to īpatsvaru pārējos upju baseinu apgabalos, ir HES, dambji, un ostas. Kā būtiskas slodzes novērtētas regulējumi – 62 no 163 ŪO, izkliedētais piesārņojums – 56 ŪO, HES un dambji – 46 ŪO, citas slodzes – 43 ŪO. Notekūdeņi tiek novadīti 83 upju un 9 ezeru ŪO, būtiska ietekme novērtēta 14 upju un 2 ezeru ŪO. Pazemes ŪO no astoņiem 5 (F1, F2, F5, A3, A4) ir būtiskas slodzes intensīvas pazemes ūdeņu ieguves dēļ (īpaši centralizētai ūdensapgādei).
- 2.3. Saskaņā ar Plānošanas dokumentos un Vides pārskatā ietverto informāciju, visos upju baseinu apgabalos ir identificēti ŪO, kuros pastāv risks līdz 2027. gadam sasniegt labu ekoloģisko un/vai ķīmisko kvalitāti, galvenokārt ietekmētu biotopu (dažādu hidromorfoloģisko izmaiņu rezultātā) un biogēnu dēļ. Dažādu slodžu samazināšanai nepieciešams veikt vienu vai vairākus papildu pasākumus.
- 2.4. Raksturojot plūdu riska teritorijas, Vides pārskatā norādīts:
- 2.4.1. Ņemot vērā plūdu apdraudēto iedzīvotāju skaitu nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijās, lielākais pavasara plūdos apdraudēto iedzīvotāju skaits Latvijā ir Jelgavā – 16 580 iedzīvotāji, jūras vējuzplūdos – Rīgā (23 692 iedzīvotāji). Jelgavā un Rīgā pastāv lielākais plūdu risks videi, jo applūst t.sk. notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, ūdens ņemšanas vietas. Lielākais plūdu risks kultūras mantojumam ir Rīgā, kurā plūdiem pakļautās kultūras mantojuma platības ir 126,26 ha pavasara plūdos un 185,74 ha jūras vējuzplūdos.
  - 2.4.2. Daugavas UBA applūstošo teritoriju kopējā platība pavasara plūdos ar vidēju varbūtību (1%) ir 690 km², no kuriem 473 km² aizņem nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas. Galvenās plūdu riska teritorijas ir Daugavas grīva, ieskaitot Rīgu un Bullupi, Daugava no Pļaviņām līdz Daugavpilij, Lielā Jugla un Mazā Jugla, Ogres lejtece, Aiviekstes izteka no Lubāna ezera līdz Lubānai, Aiviekstē ietekošo upju

Pededzes, Balupes un Ičas lejteces, kā arī Lubāna līdzenums, Rēzekne, Dubnas lejtece pie Līvāniem, Lielā Baltezera, Juglas un Ķīšezera apkaime. Daugavas UBA 25 upes un ezeri ir pakļauti plūdu riskam pavasara palu laikā, Daugavas lejtece, Ķīšezers un Babītes ezers ir pakļauti arī plūdu riskam vēja izraisītu jūras uzplūdu gadījumā. Visa apgabala teritorija ir pakļauta nokrišņu izraisītiem plūdiem. Par mākslīgi radīto nacionālas nozīmes plūdu riska teritoriju atzīta HES kaskāde (Pļaviņu HES, Ķeguma HES un Rīgas HES).

- 2.4.3. Lielupes UBA applūstošo teritoriju kopējā platība pavasara plūdus ar varbūtību 1% ir 422 km², no kuras 223 km² aizņem nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas. Jūras vējuzplūdu ietekmē divas teritorijas – Jūrmalas pilsētu (Lielupes lejteces ietekme) un Babītes ezera polderi. Lielupes UBA ir noteiktas 6 nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas, kas ir pakļautas plūdu riskam pavasara palos. Lielupes augštece ir iekļauta nacionālas nozīmes plūdu risku teritoriju sarakstā, ņemot vērā apdzīvoto vietu atrašanos tiešā upes tuvumā, regulāru applūšanas varbūtību pavasara palu un sniega kušanas rezultātā, kā arī klimata pārmaiņu ietekmi.
  - 2.4.4. Ventas UBA nacionālas nozīmes plūdu riska teritoriju kopējā applūstošā platība pavasara plūdus ar 1% varbūtību ir 64 km². Teritorijā ir 8 nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas, kas ir pakļautas plūdu riskam pavasara palos. Papes ezera polderis ir pakļauts jūras uzplūdu riskam, Engures ezera polderis, Ventspils, Pāvilostas un Liepājas pilsētas, Užavas un Liepājas ezera polderi, kā arī Bārtas lejtece ir pakļauti gan palu, gan plūdu riskam vēja izraisīto jūras uzplūdu gadījumos. Skrunda ir iekļauta nacionālas nozīmes plūdu riska teritoriju sarakstā, ņemot vērā apdzīvoto vietu atrašanos tiešā upes tuvumā, regulāru applūšanas varbūtību pavasara palu un sniega kušanas rezultātā, kā arī klimata pārmaiņu ietekmi.
  - 2.4.5. Gaujas UBA applūstošo teritoriju kopējā platība pavasara plūdus ar varbūtību 1% ir 17 km², no kuriem 14 km² ir nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas. Gaujas UBA atrodas 5 polderi ar kopējo platību 3 794 ha, trīs no tiem ir noteikti par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām. Vislielākās polderēto zemju platības ir Carnikavas un Ādažu apkārtnē. Atbilstoši Sākotnējam plūdu riska novērtējumam, Gaujas UBA 12 upes un Burtnieku ezers ir pakļauti plūdu riskam pavasara palu laikā, Gaujas lejtece ir pakļauta arī plūdu riskam vēja izraisītu jūras uzplūdu gadījumā. Visa UBA teritorija ir pakļauta nokrišņu izraisītiem plūdiem. Jūras uzplūdi būtiski ietekmē teritorijas pie Gaujas grīvas (Carnikavu un Ādažus), kā arī veicina krastu izskalošanu un plūdu draudu pieaugumu Rīgas līča piekrastes zonā.
- 2.5. Raksturojot iespējamās izmaiņas, ja Plānošanas dokumenti netiktu īstenoti, Vides pārskatā norādīts, ka Plānošanas dokumenti cita starpā ir tieši saistīti ar Nacionālo attīstības plānu 2021. – 2027. gadam un plānošanas dokumentiem, kas nosaka Eiropas Savienības fondu apguvi. Plānošanas dokumenti ir Latvijas vides politikas un Eiropas Savienības fondu plānošanas perioda 2021. – 2027. gadam īstenošanas nosacījumu projekcija upju baseinu apgabalu griezumā, tuvinot vispārīgo politiku konkrētos ŪO veicamajiem pasākumiem.
- 2.6. Ņemot vērā Plānošanas dokumentu specifiku, to saturā atbilstoši normatīvajos aktos¹ noteiktajam jau jāatspoguļo informācija par esošo vides stāvokli, nozīmīgākajām slodzēm, cilvēka darbības ietekmi, pasākumiem ietekmes mazināšanai/novēršanai, pieejamiem monitoringa datiem. Turklāt Plānošanas dokumenti attiecas uz trešā plānošanas perioda upju baseinu apgabalu apsaimniekošanu un otrā plānošanas perioda plūdu riska pārvaldību,

---

¹ Ūdens apsaimniekošanas likums, Ministru kabineta 2009. gada 25. jūnija noteikumi Nr. 646 "Noteikumi par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem un pasākumu programmām" (turpmāk – Noteikumi Nr. 646), Ministru kabineta 2009. gada 24. novembra noteikumi Nr. 1354 "Noteikumi par sākotnējo plūdu riska novērtējumu, plūdu kartēm un plūdu riska pārvaldības plānu" (turpmāk – Noteikumi Nr. 1354).

līdz ar to normatīvo aktu izpratnē tie ir *Atjaunotie plāni*, kuros cita starpā jāiekļauj vides kvalitātes mērķu īstenošanas novērtējums, iepriekšējā plānošanas dokumentu izpildes laikā veiktā monitoringa rezultāti, skaidrojums par iepriekšējā plānā iekļautajiem, bet neīstenotajiem pasākumiem, apzinot cēloņus vides kvalitātes mērķi nav sasniegti, informācija par plānotajiem pasākumiem piesārņojuma emisijas novēršanai vai samazināšanai. Tādejādi Plānošanas dokumentos jau ir iekļauta pamatinformācija, kas sniedz priekšnoteikumus salīdzinoši detalizētam un izvērstam Plānošanas dokumentu stratēģiskajam ietekmes uz vidi novērtējumam.

- 2.7. Birojs rekomendē Vides pārskatā esošā vides stāvokļa aprakstā lielāku vērību pievērst teritorijām, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt – cita starpā to var attiecināt uz ŪO, kuros pastāv būtiskas slodzes, risks nesasnēgt labu ekoloģisko/ ķīmisko kvalitāti, piemēroti izņēmumi vides kvalitātes mērķu sasniegšanā kopskatā ar iepriekšējā plānošanas periodā plānotajiem/īstenotajiem pasākumiem. Kā pozitīvs piemērs minams Vides pārskatā norādītais, ka salīdzinājumā ar iepriekšējo plānošanas periodu, kopumā ir samazinājies sliktas un ļoti sliktas kvalitātes/potenciāla ŪO skaits, samazinājumu vairāk saistot ar izmaiņām novērtējuma metodikā un hidromorfoloģisko tipu precizēšanā. Vides pārskatā arī norādīts, ka pozitīva ietekme uz virszemes ŪO kvalitāti ir iepriekšējā plānošanas periodā pasākumu izpildei centralizēto notekūdeņu savākšanas sistēmu pilnveidošanā, nodrošinot faktisko pieslēgumu izveidi un veicot tīklu paplašināšanu aglomerācijās ar CE > 2000. Ņemot vērā pieejamo informāciju un Plānošanas dokumentu detalizācijas pakāpi, veikto monitoringu rezultātus, nepieciešams izvērtēt arī citu pasākumu efektivitāti, konstatēt reālās izmaiņas esošā vides stāvoklī, tostarp līdzšinējo plūdu riska mazināšo pasākumu efektivitāti, jo arī iepriekšējā plānošanas periodā tika iekļauti konkrēti teritoriāli saistīti pasākumi. Turklāt neskatoties uz to, ka arī iepriekšējos plānošanas periodos tika paredzēti pasākumi ūdens kvalitātes uzlabošanai, joprojām ir identificētas būtiskas slodzes, kas ietekmē labas ūdens kvalitātes sasniegšanu.
- 2.8. Raksturojot vides stāvokli un tā izmaiņas kontekstā ar plānošanas dokumentā noteiktajiem mērķiem, rīcības virzieniem un pasākumiem un to īstenošanas risinājumiem (tik tālu, cik tas iespējams, ņemot vērā paša plānošanas dokumenta detalizācijas pakāpi, kas ietekmē vērtējumu detalizāciju), kā arī šajā gadījumā – iepriekšējos plānošanas periodos īstenoto pasākumu efektivitāti, ir iespējams savlaicīgi identificējot riskus, novērtēt, kā Plānošanas dokumenti vides stāvokli var uzlabot, pasliktināt vai saglabāt esošajā stāvoklī, savlaicīgi novēršot negatīvo ietekmi.
- 2.9. Biroja ieskatā lietderīgi ir apzināt iepriekšējos plānošanas periodos paredzētās darbības, kurām ir veikts ietekmes sākotnējais izvērtējums, ietekmes uz vidi novērtējums, ietekmes novērtējams uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) Novērtējuma likumā noteiktajā kārtībā, un šo novērtējumu rezultātus, identificētās būtiskās ietekmes un paredzētos risinājumus ietekmju mazināšanai. Tas dotu iespēju šajā plānošanas periodā precīzāk apzināt iespējamās nelabvēlīgās ietekmes līdzīgām darbībām/pasākumiem. Savukārt tas ļautu precīzāk izvērtēt Plānošanas dokumentos plānoto risinājumu/pasākumu potenciālu un efektivitāti vides stāvokļa uzlabošanai.
- 2.10. Birojs rekomendē esošā vides stāvokļa aprakstā lielāku vērību pievērst īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, tostarp Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*), kurās plānots īstenot pasākumus plūdu riska mazināšanai vai novēršanai un to saistību ar normatīvajiem aktiem, kas nosaka šo teritoriju aizsardzības un izmantošanas kārtību, kā arī dabas aizsardzības plānos noteiktajiem pasākumiem. Ņemot vērā šajā plānošanas stadijā pieejamo informāciju, konkretizēt potenciāli skarto teritoriju platību, to pašreizējo izmantošanu.

3. Plānošanas dokumentu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums, ar Plānošanas dokumentiem saistītās vides problēmas.

- 3.1. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, Plānošanas dokumentos paredzēto pasākumu īstenošanas efektivitāte ir saistīta situāciju ūdens pārvaldības jomā, tautsaimniecības attīstību, demogrāfijas dinamiku komunālo pakalpojumu attīstības griezumā un pārrobežu riskiem, raksturojot pašreizējo situāciju šajās jomās.
- 3.2. Vides pārskatā norādīts, ka Plānošanas dokumentu īstenošanai nav paredzama negatīva ietekme uz vidi kopumā, t.sk. īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un Eiropas nozīmes biotopiem, šajā kontekstā uzsvērts, ka *“pretplūdu pasākumu izvērtējumā nav identificēti tādi pasākumi, kas būtu vērsti pret tādu teritoriju applūšanu, kuru applūšana būtu nepieciešama/labvēlīga vides aizsardzībai būtiskām teritorijām, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mitrājiem, mikroliegumiem īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm”*. Plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi ir uzskatāmi par vides aizsardzības pasākumiem, jo tie vērsti uz ūdens kvalitātes uzlabošanu katrā atsevišķā ŪO vai upju baseina apgabalā kopumā, kā arī tie samazinās ar plūdiem saistītās nelabvēlīgās ietekmes uz cilvēku veselību, vidi, kultūras mantojumu un saimniecisko darbību. Visiem Plānošanas dokumentos ietvertajiem pasākumiem (pamata pasākumiem, papildus pasākumiem nacionālā un ŪO mērogā, pretplūdu pasākumiem) ir paredzama tieša vai netieša pozitīva ietekme uz vidi, ko apliecina Vides pārskata 1. – 4. pielikumā sniegtais vērtējums. Vides pārskata 4. nodaļā *“Ar Upju plāniem saistītās ilgtspējīgas attīstības problēmas”* norādīts, ka *“potenciāli riskus varētu radīt plūdu risku novēršanas pasākumi: krastu stiprināšana, aizsargdambju atjaunošana un būvēšana, vēsturiski regulēto upju atkārtota bagarēšana, neregulētu upju posmu pārtīrīšana ar iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām teritorijām, aizsargājamiem biotopiem un sugu dzīvotnēm”*. Vides pārskatā norādīts, ka detalizēts ietekmes un ieguvumu izvērtējums veicams katra konkrētā projekta ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā. Izvērtējot pretplūdu pasākumus, jāņem vērā plūdu ietekmēto teritoriju urbanizācijas pakāpi un mitruma regulēšanas sistēmu reālās iespējas.
- 3.3. Birojs atzinīgi vērtē Vides pārskata Sagatavotājas izvēli vērtēt katra Plānošanas dokumenta pasākumu programmās paredzēto pasākumu ietekmi uz vidi, taču sniegtais vērtējums ir salīdzinoši vispārīgs, bez kvantitatīvām vērtībām un indikatoriem. Birojs konstatē, ka Plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmju vērtējumā akcentēti Plānošanas dokumentu īstenošanas pozitīvie aspekti. Vides pārskata Sagatavotāja to pamatojusi ar Plānošanas dokumentu izstrādes mērķiem uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību un apsaimniekošanu, kā arī mazinātu ar plūdiem saistītu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību, vidi, kultūras mantojumu un saimniecisko darbību. Tomēr šāds arguments neatsver pašā Ūdens apsaimniekošanas likumā, Noteikumos Nr. 646 un Noteikumos Nr. 1354 iekļautos pieņēmumus, ka Plānošanas dokumentos, tostarp iepriekšējo plānošanas periodu upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plānos izvirzītie vides kvalitātes mērķi var netikt sasniegti, t.i., ūdens kvalitāte var pasliktināties vai nerasniegt labu kvalitāti noteiktajā termiņā, plūdu risks var palielināties, vienlaikus paredzot nosacījumus rīcībām, ja šāda situācija tiek identificēta. Turklāt stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma uzdevums ir identificēt plānošanas dokumentu iespējamās negatīvās ietekmes pēc iespējas agrākā plānošanas stadijā, cita starpā ievērojot piesardzības un izvērtēšanas principus.
- 3.4. Ņemot vērā Plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un nozīmi, integrāciju teritorijas attīstības plānošanā nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī, apzinoties Plānošanas dokumentu aptvertās teritorijas un vides aspektu mērogu, Birojs rekomendē sniegt detalizētāku ietekmju izvērtējumu. Vienlaikus Birojs vēlas atzīmēt, ka zināmu detalizācijas līmeni var sasniegt, Vides pārskatā ietverot tā 5.pielikumā Sagatavotājas sniegto

informāciju/paskaidrojumus, kā institūciju un organizāciju izteiktie viedokļi par Plānošanas dokumentu un Vides pārskatu ir ņemti vērā, tādejādi precizējot un papildinot ne vien Plānošanas dokumentu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējumu, bet arī citas Vides pārskata sadaļas.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai, iespējamie kompensēšanas pasākumi.

- 4.1. Pārskatā norādīts uz risinājumiem, kas novērstu vai samazinātu risku Plānošanas dokumentus īstenojot daļēji un ar novēlošanos (vides mērķi tiek sasniegti daļēji) vai tos neīstenojot un/vai īstenojot nekvalitatīvi (vides mērķi netiek sasniegti un sagaidāma negatīva ietekme uz vidi). Tie ir vides un ūdeņu pārvaldības efektivitāte, Eiropas Savienības finanšu instrumentu izmantošana, sabiedrības sekmīga iesaistīšana vides jautājumu risināšanā, t.sk. ūdeņu apsaimniekošanas pasākumos, akcentējot pieslēgumu centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem izbūves nepieciešamību.
- 4.2. Vides pārskatā norādīts, ka Plānošanas dokumentu īstenošanai nav paredzama negatīva ietekme uz vidi kopumā, t.sk. īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamiem biotopiem, tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami. Tā kā plūdu riska novēršanas pasākumi potenciāli saistāmi ar negatīvas ietekmes risku, detalizēts ietekmes un ieguvumu izvērtējums veicams katra konkrēta projekta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras gaitā.
- 4.3. Birojs konstatē, ka Upju baseinu apgabalu plānu pamata pasākumu programmās virszemes un pazemes ūdeņiem ir iekļauts rīcības virziens “*Nodrošināt ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām*”, savukārt Plūdu riska pārvaldības pasākumu programmās vairākiem plānotajiem projektiem paredzēts veikt ietekmes sākotnējo izvērtējamu Novērtējuma likumā noteiktajā kārtībā. Tā kā Plānošanas dokumentos ir paredzēts īstenojot darbības īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, tostarp Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (*Natura 2000*), Birojs vērš uzmanību, ka paredzētajām darbībām, kas saistītas ar iespējamu ietekmi uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas (*Natura 2000*) teritorijām, iespējams būs jāveic ietekmes novērtējums saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 6. jūnija noteikumiem Nr. 455 „*Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)*”. Birojs papildus norāda, ka plānotie plūdu riska mazināšanas mērķi, jāizvērtē un jānosaka ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem, lai tiktu mazināta/novērsta pretplūdu pasākumu īstenošanas iespējamā negatīvā ietekme uz dabas vērtībām.
- 4.4. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 43. pantu paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenojot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē *Natura 2000* teritoriju, darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenojot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi *Natura 2000* teritoriju tīklam. Birojs vērš uzmanību, ka gadījumā, ja, ieviešot Plānošanas dokumentus, tiks konstatēta negatīva ietekme uz *Natura 2000* teritoriju, pasākumiem, kas šo ietekmi radīs, ir piemērojami kompensējošie pasākumi atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 18. jūlija noteikumu Nr. 594 “*Noteikumi par kritērijiem, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) tīklam, to piemērošanas kārtību un prasības ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai*” prasībām.

5. Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts.

- 5.1. Vides pārskata Sagatavotājs norādījis, ka Plānošanas dokumentu īstenošanai nav paredzēti alternatīvie risinājumi, jo to izstrādi un īstenošanu nosaka Direktīvas 2000/60/EK un 2007/60/EK, šajā kontekstā izskatot vienīgi scenārijus, ja Plānošanas dokumentus īsteno pilnā apjomā un termiņā (vides mērķi tiek sasniegti), tos īsteno daļēji un ar novēlošanos (vides mērķi tiek sasniegti daļēji) vai Plānošanas dokumenti netiek īstenoti un/vai tiek īstenoti nekvalitatīvi (vides mērķi netiek sasniegti un sagaidāma negatīva ietekme uz vidi).
- 5.2. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu, ar mērķi novērst vai samazināt plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.
- 5.3. Birojs vērs uzmanību, ka iespējamo alternatīvu novērtējumā jāietver ne tikai “*nulles*” alternatīvas jeb situācijas, ja plānošanas dokuments netiktu izstrādāts, izvērtējums, bet jāvērtē arī alternatīvas rīcības virzieniem un pasākumiem, turklāt šajā gadījumā lielākā daļa papildus pasākumu virszemes un pazemes ūdeņiem un pasākumu plūdu riska teritorijām ir ar teritoriālo piesaisti. Papildus norādāms, ka alternatīvos risinājumus nav nepieciešams izvērtēt pilnīgi katram pasākumam, bet gan tiem, kas saistīti ar iespējamu nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, kur apsvērtas un iespējamās alternatīvas. Pēc būtības alternatīvu izvērtējumā tiek pretnostatīti scenāriji, pamatojot, kādēļ par optimālāko izvēlēts tas risinājums, kāds ir iestrādāts plānošanas dokumentā. Biroja ieskatā, neizsverot alternatīvas Plānošanas dokumentos izvirzītajiem konkrētiem vides kvalitātes mērķiem virszemes un pazemes ŪO un mērķiem plūdu riska teritorijām, rīcības virzieniem un/vai pasākumiem, netiek izmantotas tās iespējas, ko sniedz stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. Tai pat laikā ņemot vērā Plānošanas dokumentu saturu, detalizācijas pakāpi, kā arī, piemēram, Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā un plūdu riska pārvaldības plānā 2021. – 2027. gadam 13. nodaļā “*Informācija par izmaiņām, kas izdarītas 2016. – 2021. gada plānos pēc to publicēšanas*” norādīto, ka “*plānojot pasākumu programmu 2022. – 2027. g., tika vērtēts, vai 2016. – 2021. g. neieviestie pasākumi ir pārceļami uz nākamo plānošanas periodu*”, var secināt, ka Plānošanas dokumentu izstrādes gaitā ir skatīti un vērtēti alternatīvie risinājumi, un tie ir jāatspoguļo Vides pārskatā, pamatojot, kādēļ izvēlēts konkrētais risinājums (mērķis, rīcības virziens, pasākums). Birojs rekomendē, izstrādājot upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānus un plūdu riska pārvaldības plānus nākamajiem plānošanas periodiem, paralēli veikt to stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, un Vides pārskatā, nedublējot pašos plānošanas dokumentos ietvertu informāciju, iekļaut novērtējuma rezultātus, cita starpā pamatot piemērotākos risinājumus. Šāda pieeja uzlabos plānošanas dokumentu stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesa un vides pārskata kvalitāti. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma pienesums var būt sadarbībā ar Plānošanas dokumentu izstrādātājiem, nosakot papildus pasākumu virszemes un pazemes ūdensobjektiem noteikto vides kvalitātes mērķu sasniegšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 646 21.punktā noteiktajam.
- 5.4. Birojs atzinīgi vērtē to, ka visiem Plānošanas dokumentiem ir veikts vienots stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un sagatavots viens Vides pārskats, kas potenciāli sniedz iespēju salīdzināt situāciju visos upju baseinu apgabalos ūdens apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības jomā, sniedzot priekšstatu par esošo situāciju un problēmām. Tomēr kā jau minēts iepriekš, šāda iespēja ir izmantota tikai daļēji.
- 5.5. Birojs iesaka Vides pārskata saturu pakārtot Noteikumu Nr. 157 8. punkta prasībām, kā arī vērs uzmanību Novērtējuma likuma 23.⁵ panta pirmajā daļā noteiktajam, ka “*vides*

pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās”.

6. Iespējamās pārrobežu ietekmes novērtējums.

- 6.1. Saskaņā ar Vides pārskatā ietverto informāciju, Plānošanas dokumentu īstenošana nav saistāma ar būtiskas pārrobežu ietekmes varbūtību Novērtējuma likuma izpratnē. Vērtība pievērsta pārrobežu ietekmes slodzei uz Latvijas upju baseinu apgabalu ŪO, tostarp pārejas un piekrastes ŪO un Baltijas jūru un Rīgas jūras līcī kopumā.
- 6.2. Vides pārskatā norādīts, ka vairāk nekā puse no upju noteces veidojas ārpus Latvijas teritorijas. Galvenie pārrobežu ietekmes riski Daugavas UBA ir saistīti ar HES kaskādi (Polockas un Vitebskas HES) Baltkrievijas teritorijā, Lielupes UBA – ar intensīvo lauksaimniecisko darbību un naftas un dīzeļdegvielas transporta cauruļvadu izvietojumu Lietuvas teritorijā, Ventas UBA – ar Akmenes cementa rūpnīcas, Mažeīķu naftas pārstrādes rūpnīcas, Būtiņģes naftas termināļa peldošās platformas darbību un naftas un dīzeļdegvielas transporta cauruļvadu izvietojumu Lietuvas teritorijā. Pārrobežu riski saistīti arī ar kravu pārvadājumiem Baltijas jūrā.
- 6.3. Pārrobežu ietekme (pārrobežu izkliedētais piesārņojums, HES ietekme) kā būtiska slodze šajā plānošanas periodā identificēta 10 virszemes ŪO Daugavas upju baseinu apgabalā un 17 virszemes ŪO Lielupes upju baseinu apgabalā. Birojs konstatē, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 31. maija noteikumu Nr. 418 *“Noteikumi par riska ūdensobjektiem”* aktuālo redakciju, kas izstrādāta, pamatojoties uz iepriekšējā plānošanas periodā konstatēto, divos Daugavas UBA, astoņos Lielupes UBA un divos Ventas UBA ŪO, kā arī visos pārejas un piekrastes ŪO pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli pārrobežu slodžu dēļ. Vides pārskats jāpapildina ar detalizētāku izvērtējumu šajā aspektā.
- 6.4. Vides pārskatā norādīts, ka piekrastes un pārejas ŪO, kā arī jauninājums – *“pseido ŪO”* Latvijas teritoriālajos ūdeņos, ir teritorijas, uz kurām attiecas gan Direktīvas 2000/60/EC, gan Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Direktīvas 2008/56/EK, *ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīvas)* prasības. Atsaucoties uz Latvijas Hidroekoloģijas institūta 2018. gadā veiktā Jūras vides stāvokļa novērtējuma rezultātiem, Vides pārskatā norādīts, ka kopējais eitrofikācijas stāvoklis Latvijas jūras ūdeņos ir vērtējams kā slikts. No visiem sektoriem, kas rada biogēnu ienesi jūrā, lielākais slodzes relatīvais nozīmīgums ir lauksaimniecībai, mazākais – tiešajām punktveida izplūdēm. Nozīmīgākie pasākumi Baltijas jūras aizsardzībai veicami upju baseinu līmenī, samazinot barības vielu noteci jūrā.
- 6.5. Vides pārskatā vērsta uzmanība arī starptautiskajai sadarbībai ŪO apsaimniekošanā, tostarp Eiropas Savienības līdzfinansētiem pārrobežu sadarbības projektiem, kuru ietvaros tiek novērtēts pazemes ūdeņu stāvoklis un veikts pārrobežu pazemes ūdeņu monitorings ar Lietuvu un Igauniju, lai identificētu pārrobežu slodzes un uzsāktu pārrobežu kopīgo plānu izstrādi. 11 no 25 Latvijas pazemes ŪO ir pārrobežu (7 ar Lietuvu – Daugavas UBA A7, Lielupes UBA F3, D11, A5 un A6, Ventas UBA F1 un F2, un 4 ar Igauniju – Daugavas UBA A8, Gaujas UBA D6, A10, P). Saskaņā ar Vides pārskatam pievienoto 3. pielikumu, pārrobežu sadarbībai izvirzīti divi rīcības virzieni *“Sadarboties ar Lietuvas, Baltkrievijas, Krievijas, Igaunijas iestādēm, kas atbild par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrādi un īstenošanu”* un *“Turpināt starpvalstu sadarbību par pārrobežu piesārņojuma samazināšanu un ūdens kvalitātes uzlabošanu, kopīgas monitoringa programmas saskaņošanu un kopīgas ekoloģiskās kvalitātes novērtējumu”*.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

7.1. Vides pārskatā norādīts uz Noteikumos Nr. 157 noteiktajām prasībām Plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa veikšanai un monitoringa ziņojuma sagatavošanai.

7.2. Birojs norāda uz nepieciešamību Vides pārskata 10. nodaļā "*Upju plānu īstenošanas monitorings*" iekļaut tikai to informāciju, kas attiecas uz konkrētajiem plānošanas dokumentiem, kā arī rekomendē sniegt informāciju par būtiskākajiem parametriem, kas izmantojami, lai konstatētu Plānošanas dokumentu īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, Vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, tādejādi sasaistot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma prognozes ar reālo situāciju.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 noteiktajām prasībām paziņojums par Plānošanas dokumentu un to Vides pārskata sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikrakstā "*Latvijas Vēstnesis*", Valsts SIA "*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*" un Biroja tīmekļvietnē. Sabiedriskā apspriešanas laikā tika organizētas divas sabiedriskās apspriešanas sanāksmes videokonferences režīmā *Microsoft Teams* platformā – 2021. gada 29. jūnijā plkst. 10.00 (Daugava/Gauja) un 2021. gada 30. jūnijā plkst. 10.00 (Venta/Lielupe). Plānošanas dokumentu un Vides pārskata projekti, kā arī video prezentācija tika publicēti Valsts SIA "*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*" tīmekļvietnē.

Vides pārskatā aprakstīta Programmas un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita. Vides pārskata 6.2. pielikumā ievietoti Plānošanas dokumentu un Vides pārskata projektu sabiedriskās apspriešanas sanāksmju protokoli, savukārt 5. pielikumā sniegts Plānošanas dokumentu un Vides pārskata sabiedriskajā apspriešanā saņemto komentāru apkopojums un izvērtējums. Saskaņā ar Vides pārskata 5. pielikumā ietverto informāciju, institūcijas un organizācijas izteikušas komentārus par Plānošanas dokumentos paredzētajiem risinājumiem, sniegušas priekšlikumus Plānošanas dokumentu pilnveidei. Par Vides pārskatu plašāku komentāru sniegusi Vides konsultatīvā padome, norādot uz nepieciešamajiem papildinājumiem novērtējuma detalizācijai un Vides pārskata kvalitātes uzlabošanai. Vides pārskats jāpapildina, ņemot vērā tostarp šī atzinuma 3.4. punktā norādītās rekomendācijas.

Izvērtētā dokumentācija:

Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni 2021. – 2027. gadam un Plūdu riska pārvaldības plāni 2022. – 2027. gadam un to vienotais Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīva 2001/42/EK "*Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu*".
2. Likums "*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*".
3. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*" III, IV, V, VI, VII, VIII daļa.

Biroja viedoklis:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta 6. un 7. daļas prasībām Birojs konstatē:

1. **Plānošanas dokumentu Vides pārskats ir jāpilnveido, ņemot vērā šajā atzinumā izteiktos secinājumus un rekomendācijas.**
2. **Pilnveidojot Plānošanas dokumentus, jāņem vērā šajā Biroja atzinumā un papildinātajā Vides pārskatā norādītais.**

3. Lai konstatētu Upju baseinu apgabalū apsaimniekošanas plānu 2021. – 2027. gadam un Plūdu riska pārvaldības plānu 2022. – 2027. gadam īstenošanas (Plānošanas dokumentu) radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2027. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Birojā.

Birojs vērš uzmanību, ka Valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlētajā risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jā sagatavo un jāpublicē arī paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

(paraksts*)

D. Avdejanova

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

ilze.lielvalode@vpvb.gov.lv

Atzinums nosūtīts:

- Valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, *E.Adresē*.
- Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, *E.Adresē*.
- SIA “Enviroprojekts”, e-pastā: info@enviro.lv.